

30 Οκτωβρίου 1991

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΚΟΥΡΡΗΣ, ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, ΑΡΤΕΜΗΣ,
Δ/στές]

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

Εφεσεϊόντων-Καθ' ων η αίτηση,

v.

1. ΟΛΓΑΣ ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ,
2. ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΣΙΜΙΛΛΙΔΗ,

Εφεσιβλήτων -Αιτητών.

(Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 1173).

- 5 Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Η προαγωγή υπαλλήλου είναι ατομική διοικητική πράξη — Ο ατομικός χαρακτήρας της δεν επηρεάζεται από τη λήψη απόφασης επί περισσότερων προαγωγών κατά την αυτή συνεδρία του διορίζοντος οργάνου — Οι περισσότερες τέτοιες προαγωγές είναι όμως συναφείς και επιδεκτικές προβολής και με μία προσφυγή.
- 10 Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο — Κατάργηση της διοικητικής δίκης — Επέρχεται μεταξύ άλλων με ανάκληση, ρητή, σιωπηρή ή συναγόμενη, της προσβαλλόμενης διοικητικής πράξης στο σύνολό της — Καταργείται επίσης η δίκη αν μετά την άσκηση της προσφυγής η επίδικη πράξη έπαυσε να ισχύει για οποιοδήποτε λόγο εκτός εάν ο αιτητής έχει ιδιαίτερο έννομο συμφέρον συνεχισιάς της.
- 15 Οι Περί Ενοποίησης και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων Νόμοι του 1969 έως 1983 — Άρθρο 42, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 41 του Νόμου 44/85, σε συνδυασμό με τον περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμο, (Αρ. 39) του 1985, (Ν. 140/85) — Ερμηνεία και συστηματική ένταξη — Συνέπειες.
- 20 Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Αρχαιότητα — Η απόκρουση της προσμετρήσεως της περιόδου προσωρινού διορισμού κατά τον υπολογισμό της αρχαιότητας προσκρούει στις πρόνοιες του Άρθρου 46 των Περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμων 1967 έως 1987.
- 25 Προσφυγή βάσει του άρθρου 146 του Συντάγματος — Ο λόγος ακυρώσεως της πλάνης περί τα πράγματα — Η εκ των υστέρων αναμόρφωση των γεγονότων με την ανατροπή πρωτόδικης δικαστικής απόφασης από την Ολομέλεια σε αναθεωρητική έφεση μπορεί να οδηγήσει σε διαπίστωση πλάνης περί τα πράγματα στη λήψη από

τη Διοίκηση κρινόμενη απόφασης — Ο λόγος της πλάνης περί τα πράγματα δεν εξετάζεται αυτεπαγγέλτως έστω και αν προκύπτει — Απαιτείται όχι μόνο να αποδείξει αλλά και να προβάλει ειδικά το λόγο αυτό ο αιτητής.

Αναθεωρητική Έφεση — Σκοπό έχει να εξασφαλίσει στα μέρη το πλεονέκτημα της γνώμης της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε υπόθεση Αναθεωρητικής Δικαιοδοσίας — Η Ολομέλεια επιλαμβάνεται της υπόθεσης *ab initio* — Αντικείμενο και της αναθεωρητικής έφεσης είναι η νομιμότητα της πρωτόδικα προσβληθείσας πράξης ή απόφασης — Το Δικαστήριο αναφέρεται όμως μόνο στα θέματα που εγείρονται από τα μέρη στην έφεση ή στην έκταση που δεν είχαν αποφασιστεί από το πρωτόδικο Δικαστήριο ή στα θέματα που εγείρονται στην αντέφεση ή σε θέματα που το Δικαστήριο εξετάζει αυτεπάγγελα.

Η έφεση αυτή στρεφόταν κατά πρωτόδικης απόφασης με την οποία είχαν ακυρωθεί οι διενεργηθείσες από την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας προαγωγές επί Διαδικητικών Λειτουργιών στη μόνη (Τακτ. Προύπ.) θέση Διαδικητικού Λειτουργού Α', Γενικό Διαδικητικό Προσωπικό. Ενώπιον του Δικαστηρίου τέθηκε αρχικά το ζήτημα της κατάργησης ή μη της κατ' έφεσιν δίκης ως προς τα ενδιαφερόμενα εκείνα πρόσωπα που είχαν ήδη καταλάβει την επίδικη θέση αναδρομικά δυνάμει άλλης ανεξάρτητης διαδικασίας. Το Δικαστήριο επιλήφθηκε διεξοδικά του θέματος της εντάξεως της Αρχής Ενοποίησης και Αναδασμού στη Δημόσια Υπηρεσία και ειδικότερα ανέλυσε ερμηνευτικά το άρθρο 42(1) των περί Ενοποίησης και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων Νόμων του 1969 έως 1983, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 41 του Νόμου 44/85, προκειμένου να ελέγξει το εύρημα του Πρωτόδικου Δικαστηρίου περί πλάνης της Ε.Δ.Υ. περί τα πράγματα. Η δικονομική μεταχείριση του λόγου αυτού ακυρώσεως, τέλος, κατέστη κρίσιμη για την ολοκλήρωση της κρίσης του Δικαστηρίου.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την έφεση, αποφάσισε ότι:

1. Η απόφαση προαγωγής υπαλλήλου είναι ατομική διοικητική πράξη. Έστω και αν η προαγωγή αριθμού υπαλλήλων για την πλήρωση αριθμού κενών θέσεων αποφασιστεί στην ίδια συνεδρία, η απόφαση προαγωγής του καθενός αποτελεί ξεχωριστή ατομική διοικητική πράξη. Είναι όμως συναφείς πράξεις και η νομιμότητά τους μπορεί να προσβληθεί με μία, ή περισσότερες προσφυγές.

2. Η διοικητική δίκη καταργείται, μεταξύ άλλων λόγων, όταν η διοικητική πράξη που προσβάλλεται ανακληθεί στο σύνολό της, ύστερα από την καταχώριση της προσφυγής, είτε η ανάκληση είναι ρητή ή σιωπηρή, είτε προκύπτει από πράξεις του ίδιου οργάνου που ρυθμίζει το θέμα.

Το αντικείμενο της δίκης είναι η νομιμότητα της διοικητικής

πράξης. Η δίκη καταργείται, εάν, μετά την άσκηση της προσφυγής, η προσβαλλόμενη πράξη έπαυσε να έχει ισχύ για οποιοδήποτε λόγο, εκτός εάν ο αιτητής έχει ιδιαίτερο έννομο συμφέρον που να δικαιολογεί τη συνέχισή της.

5 Στην παρούσα υπόθεση, οι προαγωγές των Θεοφανίδη και Μακρίδη, που αποφασίστηκαν στις 10 Δεκεμβρίου, 1987, με ισχύ από 15 Δεκεμβρίου, 1987, ενόψει της τελεσίδικης απόφασης της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 745, της επανεγκατάστασης των δύο αυτών υπαλλήλων στη θέση Διοικητικού Λειτουργού από 1η Μαρτίου, 1986, και των άλλων ενεργειών της Επιτροπής, είναι πρόδηλο ότι εξαφανίστηκαν εξ υπαρχής και/ή η ρύθμιση που ακολούθησε είναι σιωπηρή ανάκλησή τους. Ως εκ τούτου, η δίκη παρέμεινε χωρίς αντικείμενο. Η δίκη για τις δύο αυτές προαγωγές καταργείται.

15 3. Η Αρχή Ενοποίησης και Αναδασμού εγκαθιδρύθηκε και λειτουργούσε ως ανεξάρτητος οργανισμός δημοσίου δικαίου με βάση τους περί Ενοποίησης και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων Νόμους του 1969 έως 1983.

20 Αποφασίστηκε η ένταξη της Αρχής και των υπηρεσιών της σε κυβερνητικό τμήμα της Δημόσιας Υπηρεσίας. Με τον περί Ενοποίησης και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων (Τροποποιητικός) Νόμο του 1985, (Αρ. 44/85), η Αρχή καταργήθηκε, ιδρύθηκε Τμήμα Αναδασμού, και το προσωπικό της Αρχής υπάχθηκε στην υπηρεσία της Δημοκρατίας.

25 Σχετική πρόβλεψη έγινε στο Άρθρο 42 του Νόμου, όπως τροποποιήθηκε με το Άρθρο 41 του Νόμου 44/85. Ο Νόμος αυτός τέθηκε σε ισχύ στις 24.5.1985.

30 Στις 8 Νοεμβρίου, 1985, δημοσιεύτηκε ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος, (Αρ. 39) του 1985, (Ν. 140/85), με τον οποίο ιδρύθηκαν, από 1η Αυγούστου, 1985, νέες θέσεις. Στο Κεφάλαιο Α96 προβλέφθηκε μια νέα θέση Διοικητικού Λειτουργού - Κλίμακες Α8 και Α.10 - (στήλη Επεξηγήσεις, σελ. 2428).

35 Ο μεταγενέστερος αυτός Νόμος - ο Προϋπολογισμός έχει ήδη γίνει δεκτό ότι αποτελεί Νόμο στην Κύπρο που μπορεί να επιφέρει αλλαγές σε άλλους Νόμους - επιφέρει ορισμένη τροποποίηση στις διατάξεις του Άρθρου 42(1) ανωτέρω. Η τροποποίηση αυτή είναι ότι η διακριτική ευχέρεια του αρμόδιου Διοικητικού Οργάνου, όπως εκτίθεται στο τελευταίο μέρος του Άρθρου 42(1), μετατρέπεται σε δέσμο, μια και ο νομοθέτης επέλεξε να καθορίσει τη θέση στην οποία όφειλε η Επιτροπή να τοποθετήσει την εφεσίβλητη.

40 Ο Νόμος 140/85 δεν αφήνει περιθώρια άσκησης διακριτικής ευχέρειας από την Επιτροπή και διεξαγωγής έρευνας, με σκοπό τη διαπίστωση αν το καθεστώς και η λειτουργία της θέσης που δημιουργείται από τον Προϋπολογισμό είναι ανάλογη με τη λειτουρ-

γία της θέσης που κατείχε στην υπηρεσία της Αρχής, όπως θα ήταν η περίπτωση αν δεν θεοπιζόταν ο Νόμος αυτός.

Με τον περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων (Τροποποιητικός) Νόμο του 1987, (Ν. 23/87), προστέθηκαν δύο επιφυλάξεις στο εδάφιο (2) του Άρθρου 42 του βασικού Νόμου.

5

Το ζήτημα που εγείρεται δεν είναι ο διορισμός της εφεσίβλητης στη θέση Διοικητικού Λειτουργού 2ης τάξης πριν την κατάργηση της θέσης αυτής, αλλά η ορθή ερμηνεία και εφαρμογή της επιφύλαξης του εδαφίου 2 του Άρθρου 42 του Νόμου. Η θέση που της απονεμήθηκε από το Νόμο 140/85 είναι θέση Διοικητικού Λειτουργού. Η θέση που λογίζεται ότι κατείχε στην περίοδο της ύπαρξης των διαφορετικών τάξεων Διοικητικών Λειτουργών είναι η θέση Διοικητικού Λειτουργού 2ης Τάξης. Σχετικά με το χρόνο αρχαιότητας, προβλήθηκε ο ισχυρισμός ότι η περίοδος προσωρινού διορισμού δεν λογίζεται. Ο ισχυρισμός αυτός είναι αντίθετος με τις πρόνοιες του άρθρου 46 των περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμων 1967 έως 1987.

10

15

Η επιτροπή έσφαλε νομικά και πραγματικά και ενήργησε με πλάνη περί τα πράγματα, αναφορικά με την αρχαιότητα της εφεσίβλητης. Η επιτροπή, ως εκ τούτου, ενήργησε αντίθετα με το νόμο και με υπέρβαση και κατάχρηση εξουσίας.

20

4. Η εκ των υστέρων αναμόρφωση των γεγονότων, με την ανατροπή πρωτόδικης δικαστικής απόφασης από την Ολομέλεια σε αναθεωρητική έφεση, μπορεί να οδηγήσει σε διαπίστωση πλάνης περί τα πράγματα, στη λήψη από τη Διοίκηση κρινόμενης απόφασης.

25

Η πλάνη περί τα πράγματα είναι λόγος ακυρότητας. Δεν εξετάζεται όμως αυτεπάγγελα από το δικαστήριο, έστω και αν τα γεγονότα τη θεμελιώνουν. Ο αιτητής πρέπει, όχι μόνο να αποδείξει το λόγο αυτό, αλλά και να τον προβάλλει με το δικόγραφο του, ή με μεταγενέστερη τροποποίηση.

30

Η αναθεωρητική έφεση έχει σκοπό να εξασφαλίσει στα μέρη το πλεονέκτημα της γνώμης της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε υπόθεση Αναθεωρητικής Δικαιοδοσίας, η οποία, με το Άρθρο 146 του Συντάγματος, δόθηκε αποκλειστικά στο Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο, και, κάτω από το Άρθρο 11(2) των περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλες διατάξεις) Νόμων του 1964 έως 1991, ασκείται τώρα πρωτόδικα από ένα Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Η Ολομέλεια του Δικαστηρίου επιλαμβάνεται της υπόθεσης εξ υπαρχής (ab initio). Το αντικείμενο της αναθεωρητικής έφεσης συνεχίζει να είναι η νομιμότητα της ίδιας πράξης ή απόφασης.

35

40

Το δικαστήριο στην αναθεωρητική έφεση προσεγγίζει το θέμα

- 5 με πλήρη επανεξέταση της υπόθεσης, αναφέρεται, όμως, μόνο στα θέματα που εγείρονται από τα μέρη στην έφεση, ή στην έκταση που δεν είχαν αποφασιστεί από το πρωτόδικο Δικαστήριο, ή στα θέματα που εγείρονται στην αντέφεση, ή σε θέματα που το Δικαστήριο εξετάζει αυτεπάγγελτα.

Έφεση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

- 10 Ένα μέλος του δικαστηρίου διαφώνησε με το σκεπτικό της πλειοψηφίας, γύρω από το ζήτημα της κατάργησης της κατ' έφεσιν δίχης ως προς δύο ενδιαφερόμενα μέρη της σε συνδυασμό με το θέμα της συνδρομής πλάνης της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας, και διατύπωσε διάφορο σκεπτικό σε χωριστή απόφαση μειοψηφίας, συμφωνώντας πάντως κατά τα λοιπά, και με το απορριπτικό για την έφεση αποτέλεσμα, με την πλειοψηφία.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

- 15 *Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας και άλλοι ν. Ηλιάδη (Α.Ε. 857, απόφαση εκδόθηκε στις 13.10.89)*
Papaleontiou v. Republic (1987) 3 C.L.R.751
Republic v. Georghiades (1972) 3 C.L.R.594
Christou and Others v. Republic (1982) 3 C.L.R.634
- 20 *Othonos and another v. The Republic and Another (Α.Ε. 720 ημερ. 19.4.89)*
Δημοκρατία ν. Χατζηπαντελή (Α.Ε. 827, απόφαση εκδόθηκε στις 25.4.89)
- 25 *Δημοκρατία ν. Ματθαίου (Α.Ε. 832, απόφαση εκδόθηκε στις 12.7.90)*
Χ"Μαρκής και Άλλοι ν. Δημοκρατίας (1972) 3 Α.Α.Δ. 246
Ζένιος ν. Δημοκρατίας (1982) 3 Α.Α.Δ.1181.

Έφεση.

- 30 Έφεση εναντίον της απόφασης του Δικαστή του Ανώτατου Δικαστηρίου Κύπρου (Πική, Δ.) που δόθηκε στις 7 Ιουλίου, 1990 (Αριθμός Προσφυγών 228/88 και 284/88) με την οποία ακυρώθηκαν οι προαγωγές των ενδιαφερομένων μερών στη θέση Διοικητικού Λειτουργού Α, Γενικό Διοικητικό Προσωπικό.

Λ. Κουρσουμπά (Κα.), Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους εφεσείοντες.

Α.Σ. Αγγελίδης, για την εφεσίβλητη 1-αιτήτρια στην Προσφυγή Αρ. 228/88.

Α. Ευτυχίου, για την εφεσίβλητη 2-αιτήτρια στην Προσφυγή Αρ. 284/88. 5

Α. Παναγιώτου, για το ενδιαφερόμενο μέρος Π. Παπαμιχαήλ.

Ενδιαφερόμενα μέρη Γρ. Θεοφανίδης και Α. Γεωργίου παρουσιάστηκαν αυτοπροσώπως. 10

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ Δ.: Αυτή είναι η ομόφωνη απόφαση των Δικαστών κκ. Στυλιανίδη, Κούρρη, Πογιατζή και Αρτέμη.

Με την παρούσα έφεση προσβάλλεται απόφαση Δικαστή του Δικαστηρίου τούτου, ο οποίος, στην άσκηση πρωτοβάθμιας Αναθεωρητικής Δικαιοδοσίας, ακύρωσε τις προαγωγές επτά Διοικητικών Λειτουργιών στη μόνιμη (Τακτ. Προύπ.) θέση Διοικητικού Λειτουργού Α', Γενικό Διοικητικό Προσωπικό, που έγιναν από την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας, (η "Επιτροπή"). 15 20

Η θέση Διοικητικού Λειτουργού Α' είναι θέση προαγωγής.

Στις 8 Ιουνίου, 1987, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, με επιστολή του, Αριθμός Φακέλου 6025/67/ΠΙ, ζήτησε από την Επιτροπή την πλήρωση επτά κενών θέσεων. 25

Στις 14 Σεπτεμβρίου, 1987, στάλθηκε κατάλογος των υποψηφίων στην αρμόδια Τμηματική Επιτροπή.

Στις 20 Φεβρουαρίου, 1986, η Επιτροπή είχε αποφασίσει την προαγωγή των Θεοφανίδη Γρηγόρη και Μακρίδη 30

Κώστα στη θέση Διοικητικού Λειτουργού Α', από 1η Μαρτίου, 1986. Στις 10 Οκτωβρίου, 1987, Δικαστής του Δικαστηρίου τούτου ακύρωσε τις προαγωγές αυτές, που προσβλήθηκαν με την Προσφυγή Αρ. 328/86.

- 5 Η πρωτόδικη δικαστική απόφαση εφεσιβλήθηκε με την Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 745.

- 10 Στις 15 Οκτωβρίου, 1987, η Επιτροπή αποφάσισε, σε συμμόρφωση με την πρωτόδικη ακυρωτική δικαστική απόφαση, ότι οι Θεοφανίδης και Μακρίδης επανέρχονται στη θέση Διοικητικού Λειτουργού.

Στις 4 Νοεμβρίου, 1987, η Επιτροπή έστειλε αναθεωρημένο κατάλογο των υποψηφίων για τις επτά θέσεις, στον οποίο περιέλαβε και τα ονόματα των δύο πιο πάνω υπαλλήλων.

- 15 Η Τμηματική Επιτροπή, με έκθεσή της ημερομηνίας 16 Νοεμβρίου, 1987, σύστησε με αλφαβητική σειρά 28 υποψηφίους, στους οποίους δεν περιλαμβάνονταν οι εφεσίβλητοι - Όλγα Μαυρομάτη και Ευθύμιος Σιμιλλίδης.

- 20 Στις 10 Δεκεμβρίου, 1987, η Επιτροπή, αφού άκουσε τις απόψεις και συστάσεις του Διευθυντή της Υπηρεσίας Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, εξέτασε τα ουσιαστικά στοιχεία από τους προσωπικούς φακέλους και τις εμπιστευτικές εκθέσεις των υποψηφίων και έλαβε υπόψη τα πορίσματα της Τμηματικής Επιτροπής και τις συστάσεις του Διευθυντή, αποφάσισε να προαγάγει τους Παπαϊωάννου Αλέκο, Παπαμιχαήλ Πέτρο, Θεοφανίδη Γρηγόρη, Καζαμία Θεμιστοκλή, Μακρίδη Κώστα, Αντωνίου Ανδρέα, Αθανασίου Χριστάκη, στη θέση Διοικητικού Λειτουργού Α', από 15 Δεκεμβρίου, 1987.

- 30 Η εφεσίβλητη Μαυρομάτη, με την Προσφυγή Αρ. 228/88, ζήτησε την ακύρωση της προαγωγής των Θεοφανίδη Γρηγόρη, Παπαμιχαήλ Πέτρου, Καζαμία Θεμιστοκλή, Αντωνίου Ανδρέα, Αθανασίου Χριστάκη και Παπαϊωάννου Αλέκου. Στη διάρκεια της διαδικασίας απέσυρε την

προσφυγή της εναντίον της προαγωγής του Παπαϊωάννου Αλέκου.

Ο εφεσίβλητος Σιμιλλίδης με την Προσφυγή Αρ. 284/88 ζήτησε την ακύρωση όλων των πιο πάνω προαγωγών. Στις 12 Απριλίου, 1989, η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου εξέδωσε απόφαση στην Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 745, με την οποία ανέτρεψε την ακυρωτική πρωτόδικη δικαστική απόφαση και επικύρωσε τις αποφάσεις προαγωγής των Θεοφανίδη και Μακρίδη από 1η Μαρτίου, 1986.

5

Στις 17 Απριλίου, 1989, η Επιτροπή αποφάσισε να ειδοποιήσει τους δύο πιο πάνω υπαλλήλους ότι αποκαταστάθηκαν στη μόνιμη (Τακτ. Προϋπ.) θέση Διοικητικού Λειτουργού Α', Γενικό Διοικητικό Προσωπικό, από 1η Μαρτίου, 1986 - (βλ. απόσπασμα πρακτικών της στους σχετικούς προσωπικούς φακέλους). Η απόφαση αυτή τους κοινοποιήθηκε με επιστολές ημερομηνίας 24 Απριλίου, 1989.

10

15

Η Επιτροπή, περαιτέρω, αποφάσισε την πλήρωση των δύο πιο πάνω θέσεων από 15 Δεκεμβρίου, 1987. Ύστερα από τη σχετική διαδικασία στις 9 Νοεμβρίου, 1989, προβίβασε τους Κυπριανό Ματθαίου και Ελπινίκη Κουτουρούση στις δυο θέσεις Διοικητικού Λειτουργού Α', από 15 Δεκεμβρίου, 1987.

20

Στις 14 Μαΐου, 1990, πριν την έκδοση της δικαστικής απόφασης στις Προσφυγές Αρ. 228/88 και 284/88, κατατέθηκε στο Δικαστήριο επιστολή της Επιτροπής, ημερομηνίας 14 Μαΐου, 1990, στην οποία αναφέρονται τα πιο πάνω. Η επιστολή καταλήγει:-

25

"Ύστερα από τα πιο πάνω, οι κ.κ. Γρηγόρης Θεοφανίδης και Κώστας Μακρίδης δεν είναι πλέον Ενδιαφερόμενα Μέρη στις πιο πάνω Προσφυγές."

30

Ο πρωτόδικος Δικαστής ζήτησε και άκουσε τις εισηγήσεις των δικηγόρων των μερών στις προσφυγές πάνω στο περιεχόμενο της επιστολής της Επιτροπής.

Με την εφεσιβαλλόμενη απόφαση ακυρώθηκαν, μεταξύ άλλων, οι αποφάσεις προαγωγής των Θεοφανίδη και Μακρίδη από 15 Δεκεμβρίου, 1987, στη θέση Διοικητικού Λειτουργού Α'.

- 5 Η απόφαση προαγωγής υπαλλήλου είναι ατομική διοικητική πράξη. Έστω και αν η προαγωγή αριθμού υπαλλήλων για την πλήρωση αριθμού κενών θέσεων αποφασιστεί στην ίδια συνεδρία, η απόφαση προαγωγής του καθενός αποτελεί ξεχωριστή ατομική διοικητική πράξη. Είναι 10 όμως συναφείς πράξεις και η νομιμότητά τους μπορεί να προσβληθεί σε μια, ή περισσότερες προσφυγές.

- Είναι εισήγηση της δικηγόρου της εφεσείουσας Επιτροπής ότι, μετά την επικύρωση από την Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 745 των προαγωγών των Θεοφανίδη και Μακρίδη από 1η 15 Μαρτίου, 1986, και τις συνεπακόλουθες πράξεις της Επιτροπής, η δίκη, αναφορικά με τις προαγωγές τους από 15 Δεκεμβρίου, 1987, έμεινε χωρίς αντικείμενο.

- 20 Οι δικηγόροι των εφεσιβλήτων ισχυρίστησαν ότι η απόφαση της Επιτροπής της 10ης Δεκεμβρίου, 1987, για τις επτά προαγωγές, ήταν μια, η οποία δεν ανακλήθηκε από την Επιτροπή. Η Επιτροπή έπρεπε να ανακαλέσει ολόκληρη την πράξη της.

Ο κ. Αγγελίδης όμως ανέφερε:-

- 25 "Η αποκατάστασή τους αναδρομικά εξαφάνισε εξ υπαρχής και κατέστησε σαν non existing fact την υποψηφιότητα και την πλήρωση των δυο συγκεκριμένων θέσεων αυτών των δυο ανθρώπων."

- 30 Η διοικητική δίκη καταργείται, μεταξύ άλλων λόγων, όταν η διοικητική πράξη που προσβάλλεται ανακληθεί στο σύνολό της, ύστερα από την καταχώριση της προσφυγής, είτε η ανάκληση είναι ρητή ή σιωπηρή, ή προκύπτει από πράξεις του ίδιου οργάνου που ρυθμίζει το θέμα - (βλ. 35 Σπηλιωτοπούλου - "Εγχειρίδιον Διοικητικού Δικαίου",

σελ. 464· Π.Δ. Δαγτόγλου - "Γενικό Διοικητικό Δίκαιο", Γ/1, 1981, σελ. 186-189).

Το αντικείμενο της δίκης είναι η νομιμότητα της διοικητικής πράξης. Η δίκη καταργείται, εάν, μετά την άσκηση της προσφυγής, η προσβαλλόμενη πράξη έπαυσε να έχει ισχύ για οποιοδήποτε λόγο, εκτός εάν ο αιτητής έχει ιδιαίτερο έννομο συμφέρο που να δικαιολογεί τη συνέχισή της. 5

Στην παρούσα υπόθεση, οι προαγωγές των Θεοφανίδη και Μακρίδη, που αποφασίστηκαν στις 10 Δεκεμβρίου, 1987, με ισχύ από 15 Δεκεμβρίου, 1987, ενοψει της τελεσίδικης απόφασης της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 745, της επανεγκατάστασης των δύο αυτών υπαλλήλων στη θέση Διοικητικού Λειτουργού Α' από 1η Μαρτίου, 1986, και των άλλων ενεργειών της Επιτροπής, είναι πρόδηλο ότι εξαφανίστηκαν εξ υπαρχής και/ή η ρύθμιση που ακολούθησε είναι σιωπηρή ανάκλησή τους. Ως εκ τούτου, η δίκη παρέμεινε χωρίς αντικείμενο. Η δίκη για τις δύο αυτές προαγωγές καταργείται. 10 15

Αντικείμενο της Προσφυγής Αρ. 228/88 παρέμειναν οι προαγωγές των Παπαμιχαήλ Πέτρου, Καζαμία Θεμιστοκλή, Αντωνίου Ανδρέα και Αθανασίου Χριστάκη και της Προσφυγής Αρ. 284/88 οι προαγωγές των ιδίων τεσσάρων ενδιαφερομένων μερών και του Παπαϊωάννου Αλέκου. 20

Στην Προσφυγή Αρ. 228/88 το πρωτόδικο Δικαστήριο ακύρωσε τις προαγωγές, για το λόγο ότι η Επιτροπή ενήργησε με πλάνη, αναφορικά με τον παράγοντα αρχαιότητα της αιτήτριας - εφεσίβλητης. Η Επιτροπή υπολόγισε την υπηρεσία της αιτήτριας από 1η Νοεμβρίου, 1972, αντί από 15 Ιουνίου, 1970, και λόγισε ότι η θέση που κατείχε αντιστοιχούσε με τη θέση Διοικητικού Λειτουργού 3ης Τάξης, αντί Διοικητικού Λειτουργού 2ης Τάξης. Η πλάνη επηρέασε ουσιαδώς την απόφαση για την επιλογή των ενδιαφερομένων μερών. 25 30

Η εφεσίβλητη πρωτοδιορίστηκε στις 15 Ιουνίου, 1970, 35

στη θέση Διοικητικού Γραμματέα στην Αρχή Αναδασμού.
Την 1η Νοεμβρίου, 1972, μονιμοποιήθηκε στην ίδια θέση.

5 Η Αρχή Ενοποιήσεως και Αναδασμού εγκαθιδρύθηκε και λειτουργούσε ως ανεξάρτητος οργανισμός δημοσίου δικαίου με βάση τους περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων Νόμους του 1969 έως 1983, (Αρ. 24/69, 52/71, 8/73, 18/83), (ο "Νόμος").

10 Αποφασίστηκε η ένταξη της Αρχής και των υπηρεσιών της σε κυβερνητικό τμήμα της Δημόσιας Υπηρεσίας. Με τον περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων (Τροποποιητικός) Νόμο του 1985, (Αρ. 44/85), η Αρχή καταργήθηκε, ιδρύθηκε Τμήμα Αναδασμού, και το προσωπικό της Αρχής υπάχθηκε στην υπηρεσία της Δημοκρατίας.

15 Σχετική πρόβλεψη έγινε στο Άρθρο 42 του Νόμου, όπως τροποποιήθηκε με το Άρθρο 41 του Νόμου 44/85. Το Άρθρο 42(1) έχει:-

20 "42(1) Παν πρόσωπον το οποίον αμέσως προ της ημερομηνίας ενάρξεως της ισχύος του παρόντος τροποποιητικού Νόμου ετέλει εις την υπηρεσίαν της Αρχής ως μέλος του προσωπικού αυτής υπάγεται, από της ημερομηνίας ταύτης εις την υπηρεσίαν της Δημοκρατίας και τοποθετείται υπό της αρμοδίας αρχής της Δημοκρατίας, ανεξαρτήτως οιασδήποτε διατάξεως οιαδήποτε ετέρου νόμου, εις θέσιν ήτις θα περιλαμβάνεται εις τον προϋπολογισμόν του Τμήματος, και διά δε το εναλλάξιμον και λογιστικόν προσωπικόν της Αρχής εις θέσιν ήτις θα περιλαμβάνεται εις τον Τακτικόν Προϋπολογισμόν της Δημοκρατίας, το καθεστώς και αι λειτουργίαι της οποίας θα είναι ανάλογοι προς τας λειτουργίας της κατεχομένης θέσεως εις την υπηρεσίαν της Αρχής και θα λαμβάνη την αντιμισθίαν αυτού παρά της Δημοκρατίας."

Ο Νόμος αυτός τέθηκε σε ισχύ στις 24 Μαΐου, 1985.

Στις 8 Νοεμβρίου, 1985, δημοσιεύτηκε ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος, (Αρ. 39) του 1985, (Ν. 140/85), με τον οποίο ιδρύθηκαν, από 1η Αυγούστου, 1985, νέες θέσεις. Στο Κεφάλαιο Α96 προβλέφθηκε μια νέα θέση Διοικητικού Λειτουργού (Κλίμακες Α8 και Α10). Στη στήλη Επεξηγήσεις στη σελ. 2428 διαβάζουμε:-

5

"30. Μία νέα θέση διά την τοποθέτησιν της κατόχου της μονίμου θέσεως Διοικητικού Γραμματέως της πρώην Αρχής Αναδασμού συμφώνως προς τον περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων (Τροποποιητικόν) Νόμον του 1985 (Νόμος Αρ. 44 του 1985)."

10

Είναι φανερό, όπως ειπώθηκε από την Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 857 - Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας και Άλλων ν. Γεώργιου Ηλιάδη, (Απόφαση δόθηκε στις 13 Οκτωβρίου, 1989), ότι ο μεταγενέστερος αυτός Νόμος - ο Προϋπολογισμός έχει ήδη γίνει δεκτό ότι αποτελεί Νόμο στην Κύπρο που μπορεί να επιφέρει αλλαγές σε άλλους Νόμους - επιφέρει ορισμένη τροποποίηση στις διατάξεις του Άρθρου 42(1) του Νόμου. Η τροποποίηση αυτή είναι ότι η διακριτική ευχέρεια του αρμοδίου Διοικητικού Οργάνου, όπως εκτίθεται στο τελευταίο μέρος του Άρθρου 42(1), μετατρέπεται σε δέσμια, μια και ο νομοθέτης επέλεξε να καθορίσει τη θέση στην οποία όφειλε η Επιτροπή να τοποθετήσει την εφεσίβλητη.

15

20

25

Ο Νόμος 140/85 δεν αφήνει περιθώρια άσκησης διακριτικής ευχέρειας από την Επιτροπή και διεξαγωγής έρευνας, με σκοπό τη διαπίστωση αν το καθεστώς και η λειτουργία της θέσης που δημιουργείται από τον Προϋπολογισμό είναι ανάλογη με τη λειτουργία της θέσης που κατείχε στην υπηρεσία της Αρχής, όπως θα ήταν η περίπτωση αν δεν θεσπιζόταν ο Νόμος αυτός.

30

35

Με τον περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων (Τροποποιητικός) Νόμο του 1987, (Ν. 23/87), προστέθηκαν δύο επιφυλάξεις στο εδάφιο (2) του Άρ-

42 του βασικού Νόμου που έχουν:-

5 "Νοείται περαιτέρω ότι η παρά τη Αρχή επί προσωρινής ή μονίμου βάσεως υπηρεσία παντός προσώπου μη ανήκοντος εις το εναλλάξιμον και λογιστικόν προσωπικόν λογίζεται ως υπηρεσία παρά τη Δημοκρατία εις την θέσιν την οποίαν κατείχεν αμέσως προ της τοποθετήσεώς του εις την νέαν θέσιν δυνάμει του εδαφίου 1 του παρόντος άρθρου:

10 Νοείται περαιτέρω ότι η επί προσωρινής ή μονίμου βάσεως υπηρεσία παντός προσώπου εις την θέσιν την οποίαν κατείχε παρά τη Αρχή αμέσως προ της τοποθετήσεώς του εις το εναλλάξιμον και λογιστικόν προσωπικόν της Δημοκρατίας δυνάμει του εδαφίου (1) του
15 παρόντος άρθρου λογίζεται ως υπηρεσία εις την νέαν θέσιν."

20 Η Επιτροπή, στην εκτίμηση της αρχαιότητας της εφεσίβλητης, την κατέταξε αρχικά 130ή. Αργότερα το θέμα επαναξετάστηκε στη συνεδρία της Επιτροπής ημερομηνίας 24 Νοεμβρίου, 1987, και το σχετικό μέρος του πρακτικού έχει:-

25 "Η Επιτροπή ασχολήθηκε επίσης με την περίπτωση της Όλγας Μαυρομάτη, η οποία κατείχε προηγουμένως τη θέση Διοικητικού Γραμματέα στην πρώην Αρχή Αναδασμού. Σύμφωνα με το άρθρο 42 των περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων Νόμων του 1969 έως 1987 και με βάση γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα που δόθηκε προηγουμένως σε άλλη παρόμοια περίπτωση, η προϋπηρεσία των υπαλλήλων
30 στην πρώην Αρχή Αναδασμού αναγνωρίζεται για σκοπούς προαγωγής σε θέσεις στη δημόσια υπηρεσία. Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω, η Επιτροπή έκρινε ότι η Όλγα Μαυρομάτη θα πρέπει να καταταγεί ως 38η και όχι 130ή, όπως λανθασμένα αναφέρεται στον κατάλογο
35 των υποψηφίων, και αποφάσισε να γίνει η σχετική διόρθωση. Περαιτέρω, η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας σημείωσε ότι, όπως προκύπτει από την έκθεση της

Τμηματικής Επιτροπής, αυτή έλαβε υπόψη την ορθή σειρά αρχαιότητας της πιο πάνω υποψήφιας και επομένως δεν υπάρχει οποιοδήποτε πρόβλημα σ' ό,τι αφορά τη διαδικασία."

Στη δεκαετία του 1970 η θέση Διοικητικού Λειτουργού είχε τρεις τάξεις - 1η, 2η και 3η Τάξη. Η μισθοδοσία ήταν κλίμακα 16, κλίμακα 12 και κλίμακα 9, αντίστοιχα. Η θέση της 3ης Τάξης ήταν θέση πρώτου διορισμού και οι άλλες δύο θέσεις προαγωγής. Με την αλλαγή των κλιμάκων το 1979 η μισθοδοσία έγινε Α10, Α8 και Α6-Α8, αντίστοιχα. 5 10

Από την 1η Ιανουαρίου, 1980, οι θέσεις 1ης Τάξης και 2ης Τάξης ενοποιήθηκαν στη νέα θέση "Διοικητικός Λειτουργός", με μισθοδοσία Α8-Α10. Ο τίτλος αντικαταστάθηκε από 1η Ιανουαρίου, 1980, με το νέο τίτλο "Διοικητικός Λειτουργός", με Διάταγμα που εκδόθηκε με βάση το Άρθρο 3 του περί Αλλαγής Τίτλων Νόμου (Κεφ. 40), που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, Αρ. 1649, ημερομηνίας 12 Δεκεμβρίου, 1980, Παράρτημα ΙΙΙ(Γ), σελ. 1095, στη σελ. 1100, Κ.Δ.Π. 354/80. 15 20

Με τον περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμο, (Αρ. 3) του 1981, (Ν. 20/81), οι θέσεις "Διοικητικού Λειτουργού 3ης Τάξης" (κλίμακες Α6 και Α8) καταργήθηκαν και δημιουργήθηκαν νέες πρόσθετες θέσεις Διοικητικού Λειτουργού (κλίμακες Α8 και Α10). Χρήσιμη αναφορά μπορεί να γίνει στους Προϋπολογισμούς 1978, 1979, 1980 και 1982, (Νόμοι Αρ. 10/78, 3/79, 9/80 και 5/82, αντίστοιχα). 25

Ο μισθός της εφεσίβλητης στην υπηρεσία της Αρχής αντιστοιχούσε με το μισθό Διοικητικού Λειτουργού 2ης Τάξης. Αναφορικά με τα καθήκοντά της είναι χαρακτηριστικό ότι ήταν η μόνη Διοικητική Γραμματέας της Αρχής. 30

Η δικηγόρος της Επιτροπής ισχυρίστηκε ότι, επειδή η θέση 2ης Τάξης ήταν θέση προαγωγής, η εφεσίβλητη δεν ήταν δυνατό να λογιστεί ότι κατείχε τέτοια θέση. 35

Το ζήτημα που εγείρεται δεν είναι διορισμός της εφεσίβλητης στη θέση Διοικητικού Λειτουργού 2ης Τάξης πριν την κατάργησή της θέσης αυτής, αλλά η ορθή ερμηνεία και εφαρμογή της επιφύλαξης του εδαφίου 2 του Άρθρου 42 του Νόμου. Η θέση που της απονεμήθηκε από το Νόμο 140/85 είναι θέση Διοικητικού Λειτουργού. Η θέση που λογίζεται ότι κατείχε στην περίοδο της ύπαρξης των διαφορετικών τάξεων Διοικητικών Λειτουργών είναι, όπως ορθά αποφάσισε το πρωτόδικο Δικαστήριο, η θέση Διοικητικού Λειτουργού 2ης Τάξης. Σχετικά με το χρόνο αρχαιότητας, προβλήθηκε ο ισχυρισμός ότι η περίοδος προσωρινού διορισμού δεν λογίζεται. Ο ισχυρισμός αυτός είναι αντίθετος με τις πρόνοιες του Άρθρου 46 των περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμων 1967 έως 1987.

15 Η Επιτροπή έσφαλε νομικά και πραγματικά και ενήργησε με πλάνη περί τα πράγματα, αναφορικά με την αρχαιότητα της εφεσίβλητης. Η Επιτροπή, ως εκ τούτου, ενήργησε αντίθετα με το νόμο και με υπέρβαση και κατάχρηση εξουσίας.

20 Η έφεση, στην έκταση που στρέφεται εναντίον της ακύρωσης των προαγωγών των ενδιαφερομένων μερών Παπαμιχαήλ Πέτρου, Καζαμιά Θεμιστοκλή, Αντωνίου Ανδρέα και Αθανασίου Χριστάκη, θα απορριφθεί.

25 Το τελευταίο ζήτημα που εγείρεται είναι η ακύρωση της προαγωγής του ενδιαφερομένου μέρους Παπαϊωάννου Αλέκου.

30 Το πρωτόδικο Δικαστήριο βασίστηκε στην υπόθεση *Paraleontiou v. Republic (1987) 3 C.L.R. 751*, και ακύρωσε την προαγωγή του Παπαϊωάννου. Παρέθεσε το ακόλουθο απόσπασμα, το οποίο και εμείς υιοθετούμε:-

35 "It is plain that the respondent Commission in reaching the sub-judice decision took into consideration the seniority of the candidates according to the table presented to it by the Director- General of the Ministry on 14.4.84 in which the applicant is listed last and the

interested party second, being the holders of the posts of Inspector 'B' and General Inspector of Primary Education, respectively. That this seniority influenced their decision is undoubted and it is borne out plainly from the contents of the decision itself. Throughout the process of their deliberations and their inquiries they took pains to find out this seniority. In view of the decision of the Full Bench of this Court in Revisional Appeal No. 350, the factor of seniority as taken into consideration by the Commission is erroneous. If the actual fact that it should have been taken into consideration is as it finally resulted from: the decision of the Full Bench in Revisional Appeal No. 350, which reversed the first instance judgment in Recourse No. 258/82, then the Commission laboured under a misconception of fact in the sense that they took into consideration a non-existing fact and they did not take into account the correct fact. The Commission took into consideration erroneous factors. The position of the applicant crystallized in Revisional Appeal No. 350. The promotion of the applicant on 11.5.82 with effect from 1.11.80 preserved its executory nature and it was continuously valid and was confirmed by the Court."

Η εκ των υστέρων αναμόρφωση των γεγονότων, με την ανατροπή πρωτόδικης δικαστικής απόφασης από την Ολομέλεια σε αναθεωρητική έφεση, μπορεί να οδηγήσει σε διαπίστωση πλάνης περί τα πράγματα, στη λήψη από τη Διοίκηση κρινόμενης απόφασης.

Η πλάνη περί τα πράγματα είναι λόγος ακυρότητας. Δεν εξετάζεται όμως αυτεπάγγελα από το Δικαστήριο, έστω και αν τα γεγονότα τη θεμελιώνουν. Ο αιτητής πρέπει, όχι μόνο να αποδείξει το λόγο αυτό, αλλά και να τον προβάλει με το δικόγραφο του, ή με μεταγενέστερη τροποποίηση. Στο βιβλίο του Μιχαήλ Δένδια - "Διοικητικόν Δίκαιον", Γ', στη σελ. 313, διαβάζουμε:-

"Πράγματι, κατά την νομολογίαν του ΣΕ, δεν εξετάζονται υπ' αυτού αυτεπαγγέλτως α) ... και β) ο λόγος

της περί τα πράγματα πλάνης, όστις πρέπει να αποδειχθή υπό του επικαλουμένου αυτόν, του δικαστού μη δεχομένου, ότι υφίσταται τοιούτος λόγος, εφ' όσον ο αιτών δεν ήθελεν αποδείξει την ύπαρξίν του, πολλώ δε μάλλον μη εξετάζοντος τοιούτον λόγον εξ ιδίας αυτού πρωτοβουλίας."

Ο αιτητής στην Προσφυγή Αρ. 284/88 δεν εγείρει λόγο πλάνης περί τα πράγματα, επειδή οι Μακρίδης και Θεοφανίδης περιλήφθηκαν στον κατάλογο των υποψηφίων για προαγωγή σε θέσεις που κατείχαν. Σε κανένα στάδιο της διαδικασίας ο αιτητής - εφεσίβλητος δεν ήγειρε το λόγο αυτό, ούτε ζήτησε τροποποίηση των λόγων στους οποίους στήριξε την προσφυγή του για ακύρωση των προσβαλλομένων προαγωγών, παρόλο ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο, μετά την επιστολή της Επιτροπής ημερομηνίας 14 Μαΐου, 1990, έδωσε ευκαιρία στους δικηγόρους των μερών να εξετάσουν τις επιπτώσεις της επικυρωτικής Απόφασης της Ολομέλειας και των πράξεων που την ακολούθησαν.

Η αναθεωρητική έφεση έχει σκοπό να εξασφαλίσει στα μέρη το πλεονέκτημα της γνώμης της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε υπόθεση Αναθεωρητικής Δικαιοδοσίας, η οποία, με το Άρθρο 146 του Συντάγματος, δόθηκε αποκλειστικά στο Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο, και, κάτω από το Άρθρο 11(2) των περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλες Διατάξεις) Νόμων του 1964 έως 1991, ασκείται τώρα πρωτόδικα από ένα Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Η Ολομέλεια του Δικαστηρίου επιλαμβάνεται της υπόθεσης εξ υπαρχής (ab initio). Το αντικείμενο της αναθεωρητικής έφεσης συνεχίζει να είναι η νομιμότητα της ίδιας πράξης ή απόφασης. Το Δικαστήριο στην αναθεωρητική έφεση προσεγγίζει το θέμα με πλήρη επανεξέταση της υπόθεσης, αναφέρεται, όμως, μόνο στα θέματα που εγείρονται από τα μέρη στην έφεση, ή στην έκταση που δεν είχαν αποφασιστεί από το πρωτόδικο Δικαστήριο, ή στα θέματα που εγείρονται στην αντέφεση, ή σε θέματα που το Δικαστήριο εξετάζει αυτεπάγγελα - (βλ. *Republic (Public Service Commission) v. Lefkos*

Georghiades (1972) 3 C.L.R. 594, σελ. 690· Christou and Others v. Republic (1982) 3 C.L.R. 634, σελ. 639· Stavros Othonos and Another v. The Republic of Cyprus and Another, Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 720, (Απόφαση δόθηκε στις 19 Απριλίου, 1989)· Κυπριακή Δημοκρατία ν. Παντελή Χατζηριαντελή, Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 827, (Απόφαση δόθηκε στις 25 Απριλίου, 1989)· Δημοκρατία της Κύπρου ν. Γεώργιου Ματθαίου, Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 832, (Απόφαση δόθηκε στις 12 Ιουλίου, 1990)). Η κ. Κουρσουμπά στην αγόρευσή της ισχυρίστηκε ότι η παρούσα υπόθεση διαφοροποιείται από την υπόθεση Παπαλεοντίου, (ανωτέρω). Οι λόγοι της έφεσης δεν καλύπτουν το μέρος αυτό της εισήγησής της, αναφορικά με την ακύρωση της απόφασης προαγωγής Παπαϊωάννου για πλάνη περί τα πράγματα, επειδή η Επιτροπή θεώρησε τους Μακρίδη και Θεοφανίδη υποψήφιους και, μάλιστα, τους προβίβασε, ενώ, με την Απόφαση στην Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 745, αργότερα, επικυρώθηκε η προαγωγή τους από 1η Μαρτίου, 1986.

Η Ολομέλεια, με βάση την προαναφερόμενη αρχή σχετικά με την αναθεωρητική έφεση, περιορίζεται στους λόγους που ηγέρθηκαν στη έφεση.

Για όλους τους πιο πάνω λόγους, η δίκη καταργείται αναφορικά με τους Θεοφανίδη και Μακρίδη.

Αναφορικά με τα ενδιαφερόμενα μέρη: Παπαμιχαήλ Πέτρο, Καζαμία Θεμιστοκλή, Αντωνίου Ανδρέα, Αθανασίου Χριστάκη και Παπαϊωάννου Αλέκο, η πρωτόδικη Απόφαση επικυρώνεται και οι προαγωγές τους ακυρώνονται.

Καμιά διαταγή για έξοδα.

ΝΙΚΗΤΑΣ Δ.: Συντάσσομαι απόλυτα με τη γνώμη της πλειοψηφίας που αφορά στην αρχαιότητα της εφεσιβλήτης κας Όλγας Μαυρομάτη. Η ομοφωνία μου εκτείνεται και στις επιπτώσεις του ζητήματος πάνω στη νομιμότητα της απόφασης της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας (Ε.Δ.Υ.).

Θα υπομνήσω εδώ πως με την απόφαση είχαν προαχθεί οι 7 ενδιαφερόμενοι σε ισάριθμες κενές θέσεις Διοικητικού Λειτουργού Α.

5 Το στοιχείο της αρχαιότητας αποτέλεσε αντικείμενο του πρώτου λόγου της έφεσης. Η πρωτόδικη απόφαση έκρινε πως η Ε.Δ.Υ. υπέπεσε σε πλάνη βρίσκοντας πως η εφεσίβλητη ήταν 38η στη σειρά αρχαιότητας· ενώ στην 10 πραγματικότητα ήταν πρώτη ή ανάμεσα στους πρώτους. Η λανθασμένη κατάταξη την έφερε σε τόσο μειονεκτική θέση που αναπόφευκτα κλονίστηκε ένα από τα κύρια στηρίγματα της απόφασης της Ε.Δ.Υ. Συμμεριζόμενος και 15 εγώ την αντίληψη των άλλων μελών του δικαστηρίου καταλήγω πως το εύρημα του πρωτόδικου δικαστηρίου, ιδωμένο μέσα από την αληθινή ερμηνεία των σχετικών διατάξεων του περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών 20 Κτημάτων (Τροποποιητικού) Νόμου του 1985, ήταν ορθό. Διευκρινίζεται πως ο νόμος και ιδιαίτερα το άρθρο 42, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 5 του Ν 23/87, έκαμε πρόβλεψη για την ένταξη των υπαλλήλων της Αρχής Αναδασμού, στην οποία υπηρέτησε η εφεσίβλητη από 15/6/70 25 μέχρι 1/11/86 που καταργήθηκε, στο νέο Τμήμα Αναδασμού που οργανικά ανήκει στο Τμήμα Γεωργίας του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

25 Η εφεσίβλητη με την υπ' αρ. 228/88 αίτηση της στράφηκε μόνο εναντίον των 5 από τους προαχθέντες. Δεν είχε προσβάλει το διορισμό του κ. Α. Παπαϊωάννου και του κ. Κώστα Μακρίδη, ενδιαφερομένων στην υπόθεση, πράγμα που έκαμε ο εφεσίβλητος κ. Ε. Σιμιλλίδης με τη χωριστή του προσφυγή. Ας σημειωθεί πως η συνεκδίκασή τους θεωρήθηκε απαραίτητη λόγω της κοινής πραγματικής και 30 νομικής βάσης που παρουσιάζουν. Μετά τις 30/6/90, που ο πρωτόδικος δικαστής επιφύλαξε την απόφαση του, σημειώθηκε εξέλιξη καθοριστικής σημασίας. Γιαυτό επιβάλλεται να ιστορηθούν εδώ σε αδρές γραμμές τα γεγονότα που την περιστοιχίζουν. Χωρίς αυτά δεν μπορεί να κατανοηθεί το πρόβλημα που ανέκλυσε και αποφασίστηκε πρω- 35 τόδικα και που στη συνέχεια αποτέλεσε τη βάση για το δεύτερο λόγο της έφεσης.

Η Ε.Δ.Υ. είχε αποφασίσει την προαγωγή των ενδιαφερόμενων Μακρίδη και Θεοφανίδη σε θέσεις Διοικητικού Λειτουργού Α από 20/2/86. Ωστόσο η προαγωγή τους ακυρώθηκε από άλλο δικαστήριο, μονομελούς σύνθεσης, στην υπ' αρ. 328/86 προσφυγή. Αυτό έγινε στις 10/10/87. Μετά την περάτωση της ακρόασης στην κρινόμενη υπόθεση οι εφεσείοντες έφεραν σε γνώση του δικαστηρίου πως οι προμνησθέντες πέτυχαν επικύρωση του διορισμού τους με την απόφαση ημερ. 12/4/89 που εξέδωσε η Ολομέλεια του Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 745. Για να συμπληρωθεί το φάσμα των γεγονότων πρέπει να αναφερθεί ότι στις 9/11/89 η Ε.Δ.Υ. προβίβασε δύο άλλους υπαλλήλους (Ματθαίου και Κουτουρούσιη) στη θέση Διοικητικού Λειτουργού Α. Παρά το γεγονός ότι η επίδικη πράξη ακυρώθηκε στο σύνολο της. Κατά την κρίση της Ε.Δ.Υ. η αποκατάσταση των δύο ενδιαφερομένων στη θέση που είχαν προαχθεί αφήσε κενό που μπορούσε και έπρεπε να πληρωθεί με δύο νέες προαγωγές.

Είναι απαραίτητη εδώ μια διασάφηση. Το δικαστήριο πρωτόδικα, όπως ρητά αναφέρει στην απόφασή του, συμπέρανε πως επιβάλλεται η ακύρωση της προμνησθείσας διοικητικής απόφασης ολοκληρωτικά, ανεξάρτητα από τη μερική ακύρωση που δικαιολογούσε η πλάνη της Ε.Δ.Υ. αναφορικά με την αρχαιότητα. Η γνώμη της πλειοψηφίας είναι πως τέτοιο θέμα δεν εγείρεται γιατί η δίκη για τους υπαλλήλους Γρ. Θεοφανίδη και Κ. Μακρίδη, που αποκαταστάθηκαν με την απόφαση της ολομέλειας, έχασε το αντικείμενό της σχετικά με τις προαγωγές τους και επομένως καταργείται. Απ' εδώ ακριβώς αρχίζει το κύριο σημείο της διαφωνίας με τους συναδέλφους μου.

Ο μόνος άλλος λόγος έφεσης είναι πως εσφαλμένα η επίδικη απόφαση ακυρώθηκε στο σύνολό της και εν πάση περιπτώσει δεν έπρεπε να ακυρωθούν οι μεταγενέστεροι διορισμοί των Ματθαίου και Κουτουρούσιη. Η εισήγηση των εφεσείοντων, που ανέπτυξε εκ μέρους τους η κα Λ. Κουρσουμπιά, είναι ότι από τη στιγμή που το δικάσαν δικαστήριο πληροφορήθηκε για την παλινόρθωση των δύο υπαλλήλων από το 1986 δεν είχε πιά την εξουσία να ακυ-

5 ρώσει το διορισμό τους γιατί δεν κατείχαν θέσεις που είχαν προσβληθεί. Ούτε ήταν δυνατή ακύρωση των διορισμών του 1989 οι οποίοι δεν ήταν αντικείμενο της υπόθεσης, αφού μάλιστα η επανόρθωση στις θέσεις τους των Μακρίδη και Θεοφανίδη ίσχυσε από το 1986. Ακριβώς όμως γιαυτό το λόγο το δικαστήριο δεν εξέτασε τέτοιο θέμα. Αναφέρει στο προκείμενο η πρωτόδικη απόφαση:

10 "Η απόφαση της Ε.Δ.Υ. της 9/11/89 για την πλήρωση του κενού που δημιουργήθηκε δεν αποτελεί αντικείμενο αυτής της προσφυγής και δεν θα μας απασχολήσει. Εξάλλου δεν μεταβάλλει τα επίδικά θέματα που εγείρονται με την παρούσα αίτηση και αφορούσαν την πλήρωση 7 θέσεων."

15 Τελικά το επιχείρημα, όπως εξελίχθηκε, ήταν πως η ακυρωτική απόφαση έπρεπε να περιοριστεί μόνο στους 5 επιλεγέντες.

20 Πρέπει να λεχθεί πως μετά τη γνωστοποίηση της απόφασης στην Αναθεωρητική Έφεση 745, το πρωτόδικο δικαστήριο αφιέρωσε δύο συνεδριάσεις του (23/6/90 και 30/6/90) για να εκφέρουν τις απόψεις τους όλοι οι παράγοντες της δίκης, ως προς τις επιπτώσεις της απόφασης στην έκβαση της διαδικασίας. Θέμα πλάνης περί τα πράγματα σε συσχετισμό με την απόφαση Παπαλεοντίου ν. Δημοκρατίας (1987) 3 Α.Α.Δ. 751, αποτέλεσε τον άξονα των συζητήσεων. Το ζήτημα έθεσε ο κ. Α. Σ. Αγγελίδης που, 25 όπως δείχνει το πρακτικό της 23/6/90, εμφανίστηκε μαζί με τον κ. Α. Ευτυχίου και για τον εφείβλητο κ. Σιμιλλίδη.

30 Οι εφεσίβλητοι υποστήριξαν την εκκαλούμενη απόφαση, τονίζοντας πως η Ε.Δ.Υ. έδρασε υπό πλάνη γιατί η επαναφορά των δύο ενδιαφερομένων στις θέσεις που κατείχαν από το 1986 εξαφάνισε εξ υπαρχής και κατέστησε ανύπαρκτη την υποψηφιότητά τους και την πλήρωση των δύο συγκεκριμένων θέσεών τους. Ο κ. Α. Παναγιώτου, που εμφανίστηκε για τον ενδιαφερόμενο Π. Παπαμιχαήλ, 35 υποστήριξε επίσης την ορθότητα της απόφασης. Παράλληλα επισήμανε πως ο πελάτης του, όπως και κάθε άλλος εν-

διαφερόμενος, δεν είχε τη δυνατότητα αμφισβήτησης των μετέπειτα δύο προαγωγών, αφού κατά τον ουσιώδη χρόνο είχε ήδη προβιβαστεί στην ίδια θέση.

Κατ' επίκληση και εφαρμογή της αρχής στην υπόθεση *Παπαλεοντίου*, ανωτέρω, το δικαστήριο διαπίστωσε πως η Ε.Δ.Υ. κατά το χρόνο λήψης της επίδικης απόφασης πλανήθηκε διότι οι αποκατασταθέντες θεωρήθηκαν τότε από το όργανο αυτό υποψήφιοι και στη συνέχεια διορίστηκαν. Όμως το πραγματικό καθεστώς που διείπε την περίπτωση, όπως φυσικά διαμορφώθηκε μετά το αποτέλεσμα της απόφασης στην αναθεωρητική έφεση, δεν ήταν αυτό στο οποίο βασίστηκε η επίδικη απόφαση. Γιατί και οι δύο υπάλληλοι κατείχαν τη θέση στην οποία τους είχε προάξει η Ε.Δ.Υ. Παρεμπιπτόντως, θα ήθελα να προσθέσω, πως για την ύπαρξη πλάνης, που πήρε τη μορφή που μόλις ανέφερα, δεν υπάρχουν αμφισβητήσεις από καμιά πλευρά. Για το αποτέλεσμα της πλάνης το δικαστήριο προέβη στη σημαντική διαπίστωση πως δεν μπορούσε να αποκλείσει το ενδεχόμενο "ότι η πλάνη είχε δυσμενείς επιπτώσεις στην υποψηφιότητα του αιτητή Σμιλλίδη ή ότι τελικά αποτέλεσε ουσιώδη παράγοντα για τη μη επιλογή του."

Κρίθηκε περαιτέρω πως δεν εδικαιολογείτο ο περιορισμός των ακυρωτικών εξουσιών του δικαστηρίου στις 5 από τις 7 θέσεις, όπως προτάθηκε από τη δικηγόρο των εφεσειόντων, αφενός διότι είχαν προκηρυχθεί και πληρωθεί 7 συνολικά θέσεις και δεν τέθηκαν όροι ή περιορισμοί για την πλήρωση οποιασδήποτε από τις θέσεις αυτές, αφετέρου. Με βάση το σκεπτικό αυτό, που συνόψισα παραπάνω, το δικαστήριο διάγνωσε πως επιβαλλόταν η ακύρωση ολόκληρης της πράξης.

Αναγκαίο στοιχείο για την εφαρμογή της αρχής που συνάγεται από την *Παπαλεοντίου*, ανωτέρω, είναι η υστερογενής ανάπλαση του πραγματικού καθεστώτος, μέσα από το οποίο λήφθηκε η συγκεκριμένη διοικητική πράξη, την οποία μπορεί να επιφέρει η τελεσιδικία απόφασης στα πλαίσια της αναθεωρητικής έφεσης. Η διάσταση μεταξύ

του φαινομενικά ορθού πραγματικού καθεστώτος κατά το χρόνο που λαμβάνεται η απόφαση και εκείνου που διαμορφώνεται με την τελεσίδικη απόφαση δυνατόν, όπως ακριβώς συνέβη στην προκείμενη περίπτωση, να συνιστά
 5 πλάνη περί τα πράγματα, που ανάλογα με τη φύση της και το βαθμό επηρεασμού της ληφθείσας απόφασης μπορεί να οδηγήσει σε ακυρότητα. Αυτή είναι η ουσία του κανόνα.

Το επόμενο ερώτημα είναι αν η πλημμέλεια αυτή είχε ουσιαστική επίδραση στη λήψη της επίδικης απόφασης. Η
 10 απάντηση του δικαστηρίου ήταν καταφατική. Διαπίστωσε, με βάση το υλικό του φακέλου, πως δεν μπορούσε να προβλεφθεί με βεβαιότητα ποίοι θα διορίζονταν αν τις θέσεις δεν καταλάμβαναν οι δύο πιο πάνω ενδιαφερόμενοι. Το εύρημα αυτό δεν κρατακρίθηκε ουσιαστικά (μέσα από τα
 15 στοιχεία και δεδομένα της υπόθεσης) ως αβάσιμο. Εν πάση περιπτώσει τίποτε απ' ότι έχει λεχθεί το καθιστούν επισφαλές ή ανατρέψιμο. Οι υπόνοιες πως η πλάνη λειτούργησε σε βάρος του εφεσίβλητου ήταν αρκετή για να ακυρωθεί η πράξη που, ας μην το ξεχνάμε, αφορούσε στην
 20 πλήρωση όλων ανεξάρτητα των θέσεων που προκηρύχθηκαν και που στη συνέχεια πληρώθηκαν από την Επιτροπή. Όπως παρατηρεί η απόφαση Κουμής Χ"Μακρής και Άλλοι ν. Δημοκρατίας (1972) 3 Α.Α.Δ. 246, 252:

"According to the principles of administrative law there exists a presumption that an administrative decision
 25 is reached after a correct ascertainment of relevant facts; but such presumption can be rebutted if a litigant succeeds in establishing that there exists at least a probability that a misconception has led to the taking of
 30 the decision complained of (see, inter alia, Stasinopoulos on The Law of Administrative Acts "Στασινοπούλου Δίκαιον των Διοικητικών Προάξεων" - 1951, p.304 et seq.)"

Το ίδιο σημείο φωτίζει και η απόφαση Ζένιος ν. Δημο-
 35 κρατίας (1982) 3 Α.Α.Δ. 1181, 1183 και 1184:

"It is clear from our case-law that in order to succeed,

in a case of this nature, in annulling the relevant administrative decision an applicant has only to show, that there exists a reasonable probability that a misconception has led to the taking of such decision (see, in this respect, inter alia, *Kozakis v. The Council of Ministers* (1967) 3 C.L.R. 265, 268, and *Mallouros v. The Electricity Authority of Cyprus* (1974) 3 C.L.R. 220, 224)." 5

Έχω καταλήξει στο συμπέρασμα, σε ομοφωνία με το πρωτόδικο δικαστήριο, πως η πλημμέλεια που παρατηρήθηκε στη λήψη της απόφασης της Ε.Δ.Υ. μόνο με την πλήρη ακύρωση της μπορούσε να θεραπευθεί. 10

Για τους παραπάνω λόγους η έφεση απορρίπτεται. Δεν επιδικάζονται έξοδα.

Η έφεση απορρίπτεται χωρίς έξοδα. 15